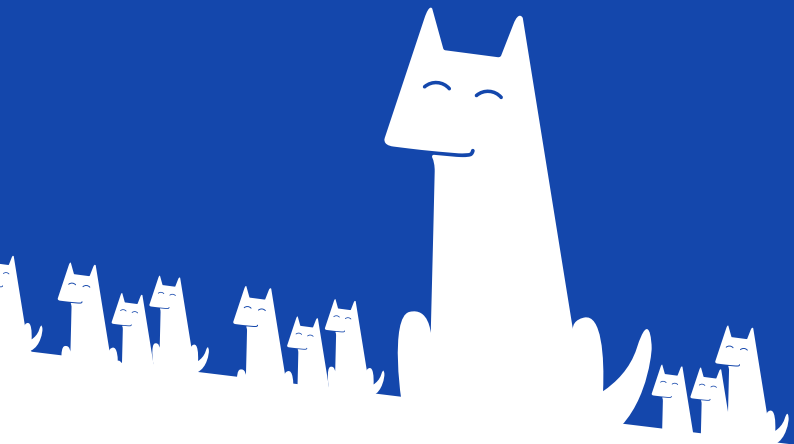

Sterilizācija – kaķu ģimenes plānošana

CATS PROTECTION
ROKASGRĀMATA Nr.6

Organizācija Cats Protection (Kaķu aizsardzība) uzskata, ka Jūsu kaķa sterilizēšana pirms dzīvnieks kļūst spējīgs radīt pēcnācējus ir būtiska, atbildīgas kaķa uzturēšanas sastāvdaļa. Kaķi ļoti efektīvi vairojas un kaķēnu skaits aug atbilstoši pieejamās barības un patvēruma daudzumam. Bez sterilizēšanas, Apvienotās Karalistes kaķu populācija var ātri nonākt ārpus kontroles. Lūdzu nepielieciet savu roku pašreizējam nožēlojamajam pamesto kaķu stāvoklim. Pārapdzīvotība pavairo kaķu infekciju slimības, ar stresu saistītās slimības, kaķu konfliktus un pakļauj riskam kaķu labklājību.

Kas ir sterilizācija?

Sterilizācija ir ķirurģiska operācija, kas aptur kaķu mātītes – kaķenes – no apbērnošanās un neļauj kaķu tēviņiem – runčiem – padarīt kaķenītes grūtas.

- Kaķu mātīte tiek sterilizēta – viņai tiek izgriezta dzemde un olnīcas
- Kaķu tēviņš tiek kastrēts – viņam tiek izgriezti sēklinieki

Cats Protection parasti rekomendē, ka kaķēnus sterilizē, kad tie ir apmēram **četrus mēnešus veci vai jaunāki, lai gan kaķus var sterilizēt jebkurā vecumā**. Sterilizēšana ir labākais veids kā cīnīties ar problēmām, kas saistītas ar nevēlamu grūtniecību, izslēdzot problēmas iesākšanās. Sterilizācija arī pasargā no dažiem vēža paveidiem un infekcijām, samazina dzīvnieku klaiņošanu, plēšanos un izspricēšanu (teritorijas iezīmēšanu).

Kad būtu jāsterilizē?

Tradicionāli, kaķi tika sterilizēti sākot no sešu mēnešu vecuma. Tomēr pašreizējie zinātniskie dati norāda, ka kaķi neizaug nepilnīgi, ja tos sterilizē ātrāk, piemēram, no astoņu nedēļu vecuma. Tā kā kaķēni var sasniegt dzimumbriedumu un radīt pēcnācējus sākot no četrus mēnešu vecuma, Cats Protection parasti rekomendē, ka kaķēnus sterilizē, kad tie ir sasnieguši četrus mēnešu vecumu vai jaunākus.

Kāpēc būtu jāsterilizē?

Sterilizēšana labvēlīgi iedarbojas uz veselību, kā arī samazina nevēlamo kaķu skaitu Apvienotās Karalistes teritorijā.

Nesterilizētie – pilnvērtīgie – kaķu tēviņi:

- ir pakļauti lielākai iespējamībai tikt savainotiem vai saslimt kautiņu rezultātā, kas dzīvniekiem izraisa ciešanās un saimniekam maksā naudu to ārstējot
- parasti apstaigā daudzus jūdžu plašas teritorijas, lai atrastu nesterilizētas mātītes, riskējot nokļūt ceļu negadījumos un tikt savainotiem, kas savukārt nozīmē, ka Jūsu kaķis nav kopā ar Jums
- izspricēs smirdošu urīnu, lai atzīmētu teritoriju un piesaistītu kaķenes
- ir pakļauti riskam, ka sēkliniekos var attīstīties audzējs
- nav labāki mednieki nekā sterilizētie kaķi, jo medīšana netiek pieskaitīta dzimumuzvedībai
- var tikt pakļauti augstam stresa līmenim, kas rodas no vilšanās, ka nav atrasta partnere

Pretēji tam, sterilizētie kaķu tēviņi:

- iespējams, ka neklejos apkārt, kas samazina iespēju, ka tie cietīs satiksmes negadījumos
- iespējams, ka neiesaistīsies kautiņos, kas samazina iespēju, ka tie tiks savainoti vai iegūs smagas slimības, tādas kā kaķu imūndeficīta vīruss (FIV) vai kaķu leukēmijas vīruss (FeLV)
- iespējams, ka mazāk izspricēs
- nevar attīstīt sēklinieku audzēju
- ir "labāki" mājdzīvnieki un iespējams, ka tie vairāk uzturēsies mājās

Nesterilizētās – pilnvērtīgās – kaķu mātītes:

- sākot no četrus mēnešu vecuma, bieži paliek grūtas
- bieži apbērosies – trīs reizes gadā. Tas nozīmē lielākas izmaksas īpašniekam, ja rodas komplikācijas grūtniecības vai dzemdību laikā, kā arī tas pasliktina pārapdzīvotības problēmu
- sauks un gaudos katru trešo nedēļu vairošanās sezonā – no janvāra līdz augustam – lai piesaistītu partneri, kamēr paliks grūta
- ir pakļautas lielākai iespējamībai saslimt dzimumkontaktā un pārošanās rezultātā
- ir pakļautas riskam saslimt ar olnīcu, dzemdes un krūšu dziedzeru vēzi, kā arī attīstīt piometru – smagu dzemdes infekciju

Pretēji tam, sterilizētās kaķenes:

- nekļūs grūtas, kas nozīmē, ka nebūs ar kaķēnu metieniem saistīto izmaksu
- nesauc un negaudo tā, kā to dara nesterilizētās kaķenes – tas nozīmē, ka gan Jūsu, gan kaimiņu miegs netiks traucēts!
- ir pakļautas mazākai iespējamībai saslimt ar kaķu imūndeficītu un kaķu leikēmijas vīrusu, kas izplatās kodienu un pārošanās rezultātā
- nevar attīstīt olnīcu un dzemdes vēzi. Tām pastāv arī stipri mazāka iespējamība attīstīt krūšu dziedzeru vēzi, it sevišķi, ja sterilizēšana ir veikta agrā vecumā

Kaķēni, kas dzimuši neplānotas grūtniecības rezultātā:

- ir pakļauti saslimšanas riskam
- daudz izmaksā uzturēšanas un veterinārās palīdzības sniegšanas ziņā – daudz vairāk, nekā iespējams iegūt, pārdodot tos tirgū, kas jau ir pilns ar šiem dzīvniekiem
- var palikt bez pajumtes
- var atņemt citam nevēlamam kaķēnam iespēju atrast jaunu mājvietu, jo iespējamo mājvietu skaits ir ierobežots

Daudziem īpašniekiem nav zināms, ar kuriem klejojošajiem kaķiem viņu nesterilizētais mīlulis ir pārojies un tādējādi viņi neapzinās ar kādām potenciāli nāvējošām slimībām viņu kaķi var būt inficēti. Kaķu tēviņa temperaments var arī ietekmēt jebkuru pēcnācēju uzvedību. Pārošanās ar nepazīstamiem "svešiniekiem" rezultātā var piedzimt kaķēni, kas nav piemēroti būt par mājdzīvniekiem.

Operācija

Jūsu kaķim būs jāpavada viena diena veterinārajā klīnikā. Viņam tiks iedots vispārējs anestezējošs līdzeklis, tāpēc vairākas stundas pirms operācijas kaķi nevar barot. Jūsu veterinārs sniegs Jums padomu par to, kad kaķi vajadzētu barot. Gan runčiem, gan kaķenēm operācija ir ļoti vienkārša un parasti Jūs savu kaķi varēsiet saņemt atpakaļ tajā pašā dienā, kad nodevāt viņu klīnikā.

Pēc operācijas kaķu mātītei uz sāniem vai uz vēdera būs neliela skūta zona – šī spalva ataug dažu nedēļu laikā. Viņai arī būs šuves, un ja tās pašas nesadalās, tad veterinārs tās izņems pēc, apmēram, 10 dienām.

Kaķi ir ļoti dzīvespriecīgi un izturīgi dzīvnieki – vairāk, nekā cilvēki – un parasti ļoti ātri atkopjas no operācijām. Jūsu veterinārs pastāstīs Jums, kā kopt Jūsu kaķi atkopšanās perioda laikā. Izskatās, ka kaķēni atkopjas vēl ātrāk, nekā pieaugušie kaķi. Pēc sterilizācijas Jūsu kaķim būs nepieciešams daudz mazāks barības daudzums, jo viņa ķermenim būs mazāk darba, ko darīt, tāpēc Jums būs jāseko Jūsu kaķa svaram un jāsamazina dodamās barības daudzums, lai dzīvnieks nekļūtu pārāk resns. Tādējādi Jūs arī ietaupīsiet naudu!

Cik tas izmaksā?

Operācijas izmaksas atšķiras atkarībā no vietas, kur Jūs dzīvojat. Operācija kaķu tēviņiem vidēji izmaksā 30 līdz 60 mārciņas, kaķu mātītēm – 40 līdz 80 mārciņas. Jūsu veterinārārsts labprāt nosauks Jums operācijas cenu pirms tā tiks veikta, un mēs iesakām piezvanīt vairākām veterinārajām klīnikām. Dažos gadījumos Cats Protection piedāvā finansiālo palīdzību tiem kaķu īpašniekiem, kas saņem pabalstus vai kuriem ir zems ienākumu līmenis. Lai saņemtu sīkāku informāciju, apmeklējiet www.cats.org.uk/neutering vai zvaniet pa tālruni 03000 12 12 12.

Atrodiet veterināru, kas sterilizēs Jūsu kaķi

Gandrīz visi veterināri piedāvā sterilizāciju, tomēr daži veterināri parasti nesterilizē pirms sešu mēnešu vecuma, lai gan šādu veterināru skaits samazinās, pateicoties dažādu atbalsta grupu darbībai. Viena, no šādām grupām ir Britu Mazo dzīvnieku veterināru asociācija (BSAVA). Lai atrastu Jums tuvāko veterināro praksi, kas piedāvā agro sterilizāciju, lūdzu apmeklējiet Cats Protection tīmekļa vietni www.cats.org.uk

Agrā sterilizācija jau daudzus gadus ir plaši izplatīta daudzās valstīs, ieskaitot ASV un Austrāliju, un ir sakrāti daudzi fakti, kas pierāda, ka šāda prakse ir droša un efektīva. Pētījumi rāda, ka nav pierādījumu, kas liecinātu, ka sterilizācija negatīvi ietekmē kaķa attīstību vai uzvedību ilgtermiņā. Uzlabotas metodes un medikamenti nozīmē, ka agrākās bažas par operācijas riskiem nav pamatotas un ir radies tāds iespajds, ka kaķēni ātrāk atkopjas pēc operācijām, nekā pieaugušie kaķi.

Fakti, kas izkļiedē mītus par sterilizāciju

- Kaķiem dzimumbriedums iestājas četru mēnešu vecumā
- Kaķēnus var droši sterilizēt pirms tie ir sasnieguši sešu mēnešu vecumu
- Kaķi var pāroties ar saviem brāļiem, māsām un vecākiem
- Tas ir nelabvēlīgi kaķu veselībai, ja viņiem tiek atļauts izstaigāt vienu sezonu vai atnesties vienu reizi, pirms tie tiek sterilizēti
- Kaķiem grūtniecības periods ir tikai deviņas nedēļas, un kaķu mātītei sezona var atkal iestāties sešas nedēļas pēc dzemdībām
- Kaķene var dzemdēt trīs reizes gadā, – katru reizi dzemdējot piecus vai sešus kaķēnus. Tas nozīmē, ka Cats Protection katru gadu tikai vienas kaķenes kaķēniem ir jāsameklē 18 aprūpes mājas! Šis vairošanās līmenis prasa daudz spēka un var būt kaitīgs kaķu mātītei
- Vienai nesterilizētai kaķu mātītei tikai piecu gadu laikā var rasties 20 000 pēcnācēju – nesterilizēti kaķi ļoti labi atrod viens otru un neplānotas, nevēlamas grūtniecības ir ļoti izplatītas
- Sterilizētie kaķi “neskumst” pēc saviem orgāniem vai iespējām atnesties – viņi nav cilvēki!
- Sterilizāciju var veikt pat tad, kad kaķu mātītei ir sezona, viņa ir stāvoklī vai viņa baro; to visu labāk ir apspriest ar Jūsu veterināru

Lielākā daļa kaķu īpašnieku sterilizē savus kaķus; diemžēl daudzi no viņiem to dara tikai pēc tam, kad viņu kaķi ir radījuši pēcnācējus, radot papildus grūtības jau tā noslogotajām dzīvnieku labdarības organizācijām un palielina pārāpdzīvotības problēmu. Lūdzu, neatlieciet šīs problēmas risināšanu kamēr būs par vēlu. Parunājiet ar savu veterināru un piesakiet Jūsu kaķa sterilizāciju jau šodien. Tas nāks par labu Jūsu kaķim, atbrīvos viņu no ciešanām un tas ir pats nozīmīgākais solis, ko Jūs varat spert, lai palīdzētu plašākai kaķu populācijai.

Uzziniet vairāk par Jūsu kaķi tiešsaistē!

Aplūkojiet mūsu bezmaksas interaktīvo līdzekli, kas palīdzēs Jums apzināties kaķu izcelšanos un viņu uzvedību mājās. <http://learnonline.cats.org.uk/content/ufo>

PAMATA ROKASGRĀMATAS

- 1 Kā rūpēties par Jūsu kaķi
- 2 Laipni lūdzam mājās
- 3 Pārvācoties uz citu dzīvesvietu
- 4 Barošana un tuklums
- 5 Jūsu kaķa drošība
- 6 Sterilizēšana – ģimenes plānošana kaķiem
- 7 Kad ir jāļauj aiziet
- 8 Mikročipēšana
- 9 Saprast Jūsu kaķa uzvedību
- 10 Jūsu kaķa uzvedības vadīšana
- 11 Kaķi dzīvo kopā
- 12 Mājas un āra kaķi
- 13 Kaķi un likumdošana
- 14 Kaķi un cilvēki
- 15 Rūpes par Jūsu kaķēniem
- 16 Padzīvojuši kaķi
- 17 Savvaļas kaķi
- 18 Kaķi stāvoklī, dzemdības un rūpes par jaundzimušiem kaķēniem

VETERINĀRĀS ROKASGRĀMATAS

- 1 Artrīts
- 2 Kaķu apakšējā urīntrakta slimība (FLUTD)
- 3 Diabēts
- 4 Kaķu nieze un ādas traucējumi
- 5 Kaķu parvovīruss (FPV)
- 6 Nieru slimība
- 7 Kaķu invaliditāte
- 8 Hipertonija
- 9 Kaķu imūndeficīta vīruss (FIV) un kaķu leukēmijas vīruss (FeLV)
- 10 Kaķu koronavīrusus (FCoV) un kaķu lipīgais peritonītvīruss (FIP)
- 11 Sirds trokšņi un sirds slimības
- 12 Hipertireoze
- 13 Kaķu astma
- 14 Zobu un mutes veselība
- 15 Blusas un citi parazīti
- 16 Kaķu iesnas
- 17 Infekciju slimības un vakcinācija
- 18 Gremošanas traucējumi – vemšana un caureja
- 19 Jūs un Jūsu veterinārs
- 20 Kaķi un sievietes stāvoklī – toksoplazmoze

Sīkāka informācija par organizāciju Cats Protection vai par to, kā veikt ziedojumu, ir atrodama tīmekļa vietnē www.cats.org.uk, vai zvanot uz mūsu palīdzības līniju: tālr. nr. 03000 12 12 12.

Reg Charity 203644 (England and Wales) and SC037711 (Scotland)

SEPT-13 CODE: 84006